

**A MAGYARORSZÁGON ELŐFORDULÓ
ÁLLASPÓK (TETRAGNATHA) FAJOK
ELTERJEDÉSE ÉS ÖKOLOGIAI JELLEMZÉSE**

Készítette: Üveges Erika

Témavezető: Dr. Szinetár Csaba
főiskolai docens

TARTALOMJEGYZÉK

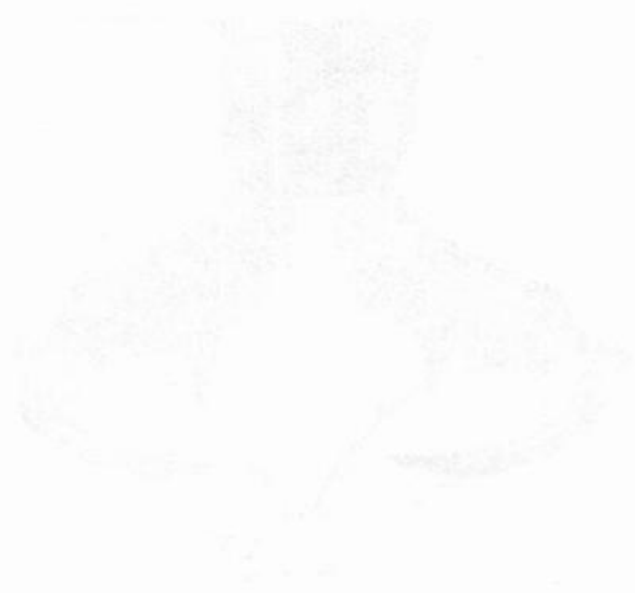
I. Bevezetés	3
Az állaspókok (Tetragnathidae)	5
Az állaspókok kutatása Európában	7
II. Módszer	8
III. Eredmények	9
Fajok tipizálására használt néhány fogalom	9
Tetragnatha dearmata	10
Tetragnatha extensa	11
Tetragnatha montana	13
Tetragnatha nigrita	15
Tetragnatha obtusa	16
Tetragnatha pinicola	18
Tetragnatha reimoseri	19
Tetragnatha shoshone	21
Tetragnatha striata	22
Fajok elkölönítése	23
IV. Összefoglalás	38
V. Irodalomjegyzék	39

Az állatfajok ismeretének alapvető részét képezik a fajok elterjedésére és ökológiai igényeire vonatkozó adatok. Ezek ismeretében értékelhetjük csak egy állatfaj előfordulását egy konkrét gyűjtőhelyen. A fajok ökológiai igényeinek ismeretében nyerhetünk információt például egy élőhely átalakulásáról, amennyiben ott új fajok telepednek meg, avagy tűnnek el onnan. Az adatgyűjtést mindenek előtt egy adott földrajzi egység esetében az irodalomban meglévő információk összegyűjtésével kell kezdeni.

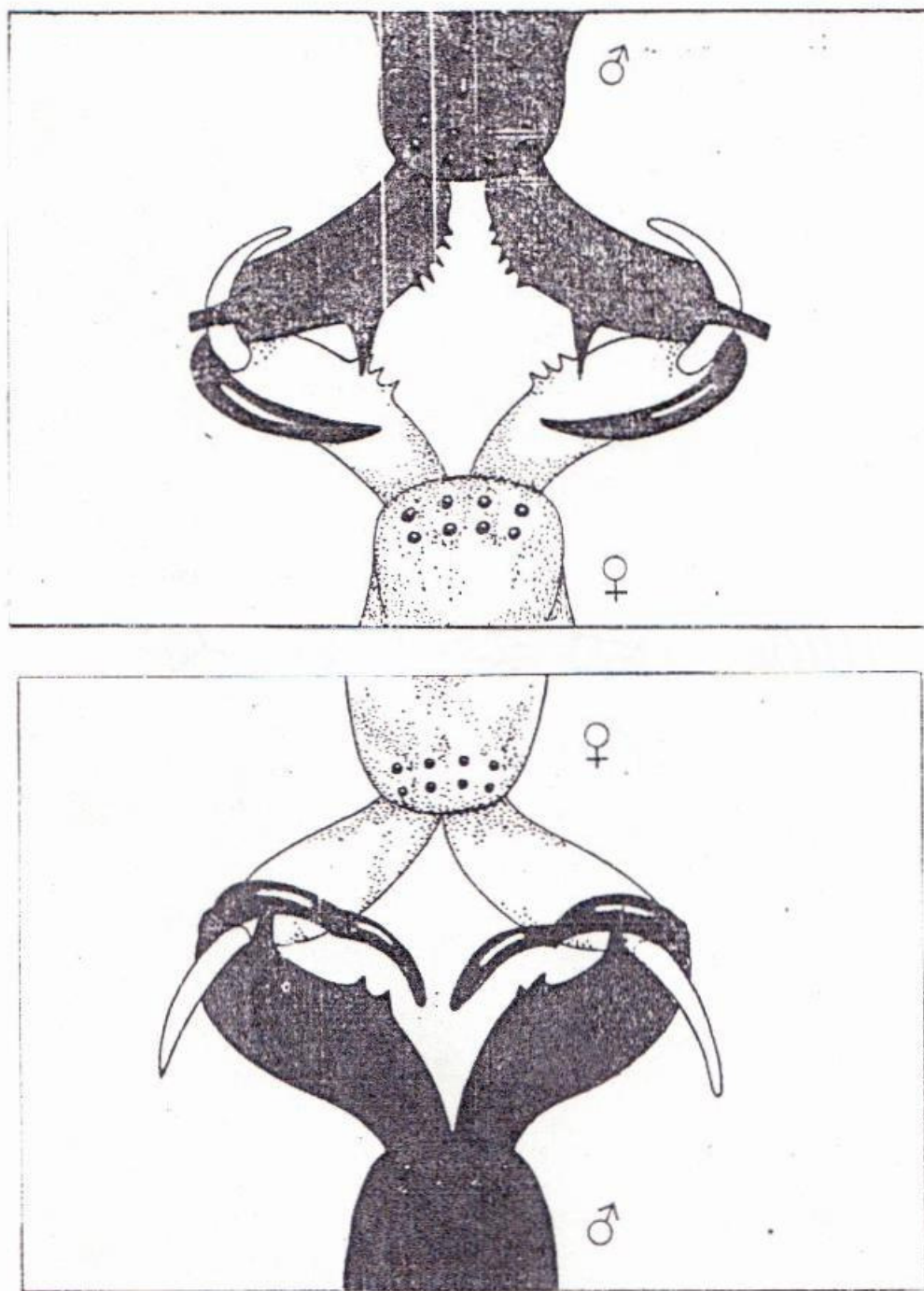
A hazai pókfaunisztikai kutatások első kiemelkedő alakja Herman Ottó volt. Három kötetes összefoglaló művében nagy hangsúlyt kapott a fajok életmódjának bemutatása is (Herman 1876, 1878, 1879). Lendl Adolf (1886) újabb adatokkal járult hozzá a hazai pókfauna ismeretéhez, különös tekintettel az általam is vizsgált állaspókok családjára.

A Kárpát-medence faunakutatásában nagyon jelentős Chyzer Kornél és Kulczyński László munkássága. Az ő munkájuk európai kitekintéssel is mindmáig megalapozó jelentőségű a pókok taxonomiai irodalmában (Chyzer-Kulczyński 1891, 1892). Őket követően Kolosváry Gábor folytatott pókfaunisztikai kutatásokat. A harmincas évek közepétől kezdődően Balogh János kutatásai jelentettek újabb fontos állomást a hazai pókfauna kutatásában. Az ötvenes évektől kezdődően Loksa Imre végzett intenzív gyűjtő és feldolgozó munkát. Az említett kutatókon kívül néhány további szerző is publikált Magyarországról pókfaunisztikai adatokat, ezek részletes bibliográfiája a közelmúltban készült el (Szinetár, Samu 1995). A pókok gazdag hazai irodalmában viszonylag ritkán találkozunk az állaspókokkal. Ennek elsősorban az az oka, hogy egyes kutatók pókfaunisztikai gyűjtései többnyire csak talajcsapdázással történtek. Az állaspókok életmódjából és élőhely-választásából következik, hogy ezzel a módszerrel gyakorlatilag nem is gyűjthetők. Jelen dolgozat célja az állaspókok eddigi szórványos előfordulási adatainak összegzése a faunakutatásban elterjedten alkalmazott UTM hálótérképek felhasználásával. A dolgozat emellett kitér a hazánkban előforduló

állaspókok ökológiai jellemzésére, valamint azok határozására, azaz a fajok megbízható elkülönítésére is.

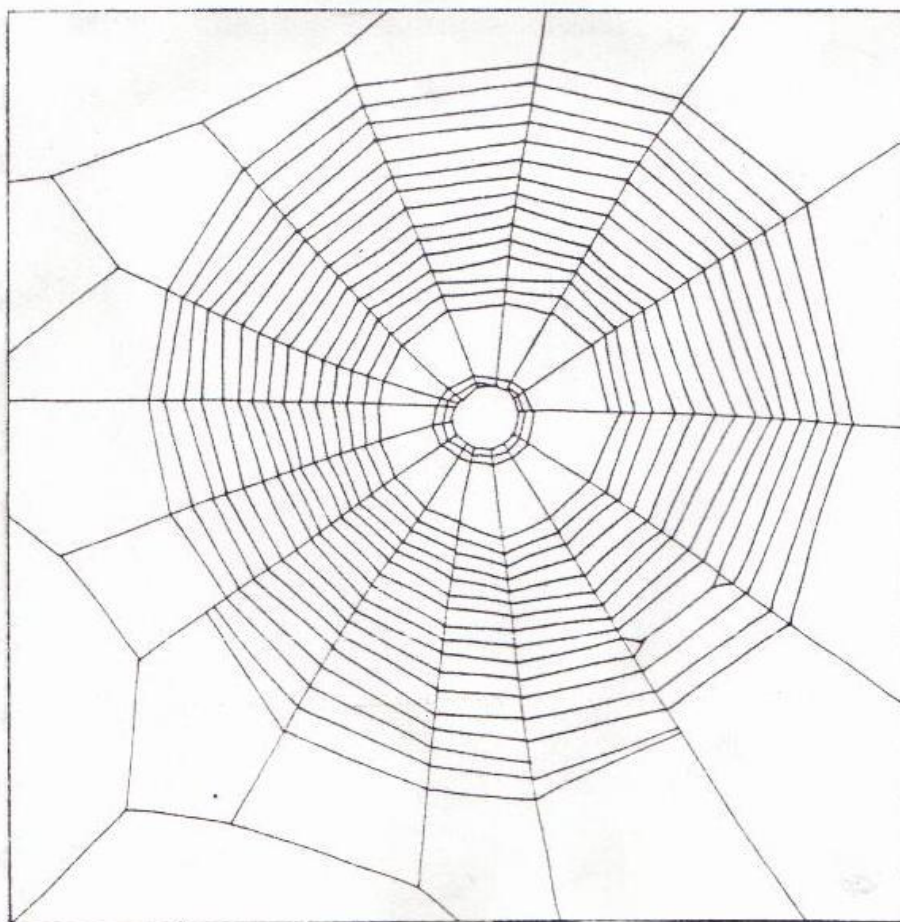

Az állaspókok nemébe az ezüstös zöldtől a sötét barna színig terjedő, feltűnően hosszú lábú, többnyire karcsú megnyúlt potrohú, egymáshoz sokszor nagyon hasonló megjelenésű fajok tartoznak. Csáprágójuk erős, különösen a hímeknél jellegzetes fogazattal, aminek a kopuláció alatt a nőstények megragadásában, tulajdonképpen lefegyverzésében van szerepe (1. ábra - Heimer 1988 alapján)

1. ábra

Nappali illetve egyes fajok kizárólagosan éjszakai életmódot folytatnak. Kerekhálóikat a többségük talajhoz közel a gyepszintben, néhány fajuk a lombkoronaszintben feszíti ki. Hálóikat viszonylag kevés küllőfonál (10-17) és nyitott köldök jellemzi (2. ábra). A fajok hálóját a küllőfonalak száma és a hálók orientációja szerint különböző. Elsősorban nedves vízközeli, vízparti területeket és erdőket választanak élőhelyül. Közép-Európából 9 fajt írtak le, ezek Magyarország területén is előfordulnak.

2. ábra

Közép-Európa állaspók fajainak ökológiai igényeivel az utóbbi évtizedben több szerző is foglalkozott, köztük Tretzel (1952), Maurer, Hänggi (1990), Buchar (1992), Hänggi, Stöckli, Nentwig (1995). A szomszédos és környező közép-európai országok pókfaunisztikai kutatásai alapján az alábbi faunalistákat közlik a hivatkozott szerzők. A fajokat az idézett faunalistákban szereplő névvel vettük át.

Csehország (Buchar, Ruzicka, Kurka 1995): *Tetragnatha dearmata*, *T. extensa*, *T. montana*, *T. nigrita*, *T. obtusa*, *T. pinicola*, *T. striata*.

Horvátország (Nikolic, Potonec 1981): *Eucta isidis*, *Tetragnatha extensa*, *T. obtusa*, *T. obtusa intermedia*, *T. pinicola*

Lengyelország (Prószyński, Starega 1971): *Tetragnatha dearmata*, *T. extensa*, *T. montana*, *T. nigrita*, *T. obtusa*, *T. pinicola*

Németország (Platen, Blick, Bliss, Drogl, Malten, Martens, Sacher, Wunderlich 1995): *Tetragnatha dearmata*, *T. extensa*, *T. montana*, *T. nigrita*, *T. obtusa*, *T. pinicola*, *T. reimoseri*, *T. shoshone*, *T. striata*

Olaszország (Peserini 1995): *Tetragnatha dearmata*, *T. extensa*, *T. montana*, *T. nigrita*, *T. nitens* (Közép-Európa országaiból hiányzik), *T. obtusa*, *T. pinicola*

Oroszország (Tyscenko 1971): *Tetragnatha dearmata*, *T. extensa*, *T. montana*, *T. nigrita*, *T. obtusa*, *T. pinicola*

Románia (Fuhn, Oltean, 1970, Weiss 1987, Uhl, Sacher, Weiss, Oswald, Kraus 1992): *Eucta isidis*, *Tetragnatha dearmata*, *T. extensa*, *T. montana*, *T. nigrita*, *T. obtusa*, *T. pinicola*, *T. reimoseri*, *T. shoshone*, *T. striata*

Svájc (Maurer, Hänggi 1990): *Tetragnatha dearmata*, *T. extensa*, *T. montana*, *T. nigrita*, *T. obtusa*, *T. pinicola*, *T. striata*

Szerbia (Nikolic, Polonec 1981): *Eucta isidis*, *Tetragnatha extensa*, *T. nigrita*, *T. obtusa*, *T. obtusa intermedia*, *T. pinicola*

Szlovénia (Nicolic, Polonec 1981): *Eucta isidis*, *Tetragnatha extensa*, *T. montana*, *T. obtusa*, *T. pinicola*

A munkám első szakaszában a Közép-Európában előforduló Tetragnatha fajok megismerése céljából gyűjteményi anyagok ellenőrzését, és új gyűjtések feldolgozását végeztem el. A kilenc hazánkban előforduló fajból minta gyűjteményt állítottam össze, mely fajonként külön preparátumként tartalmazza a két nem jobb oldali csáprágóját, valamint a hímek tapogatólábát. Ezt követően az irodalomjegyzékben szereplő publikációkból kigyűjtésre kerültek az állaspók előfordulási adatok. Ezek alapján készültek el az UTM ponttérképek, melyekhez csak a pontos topográfiai megjelölésű adatokat használtuk fel (település vagy más szűkebb földrajzi hely pl. hegy, tó stb.) Abban az esetben ha az idézett irodalomban szerepelt a vizsgálati helyre jellemző növénytársulás megnevezése is, akkor az egyes fajok jellemzésénél ezek is felsorolásra kerülnek. Az ökológiai és fenológiai jellemzésekénél az idézett szerzők hivatkozása a későbbiekben többnyire csak az irodalomjegyzékben felsorolt közlemények sorszáma szerint történik.

Tetragnatha montana nádlevélen

Fajok tipizálására használt néhány fogalom (31)

Utótagok:

- biont: a faj előfordulása kimondottan csak a megnevezett biotopban jellemző, vagy egy bizonyos környezeti tényező (pl. nedvesség, hőmérséklet) meghatározott (szűk) értékei között fordul elő.
- phil: valamely környezeti tényezőt kedvelő faj, de nem kizárólagosan csak az ilyen körülmények között fordul elő.

Előtagok:

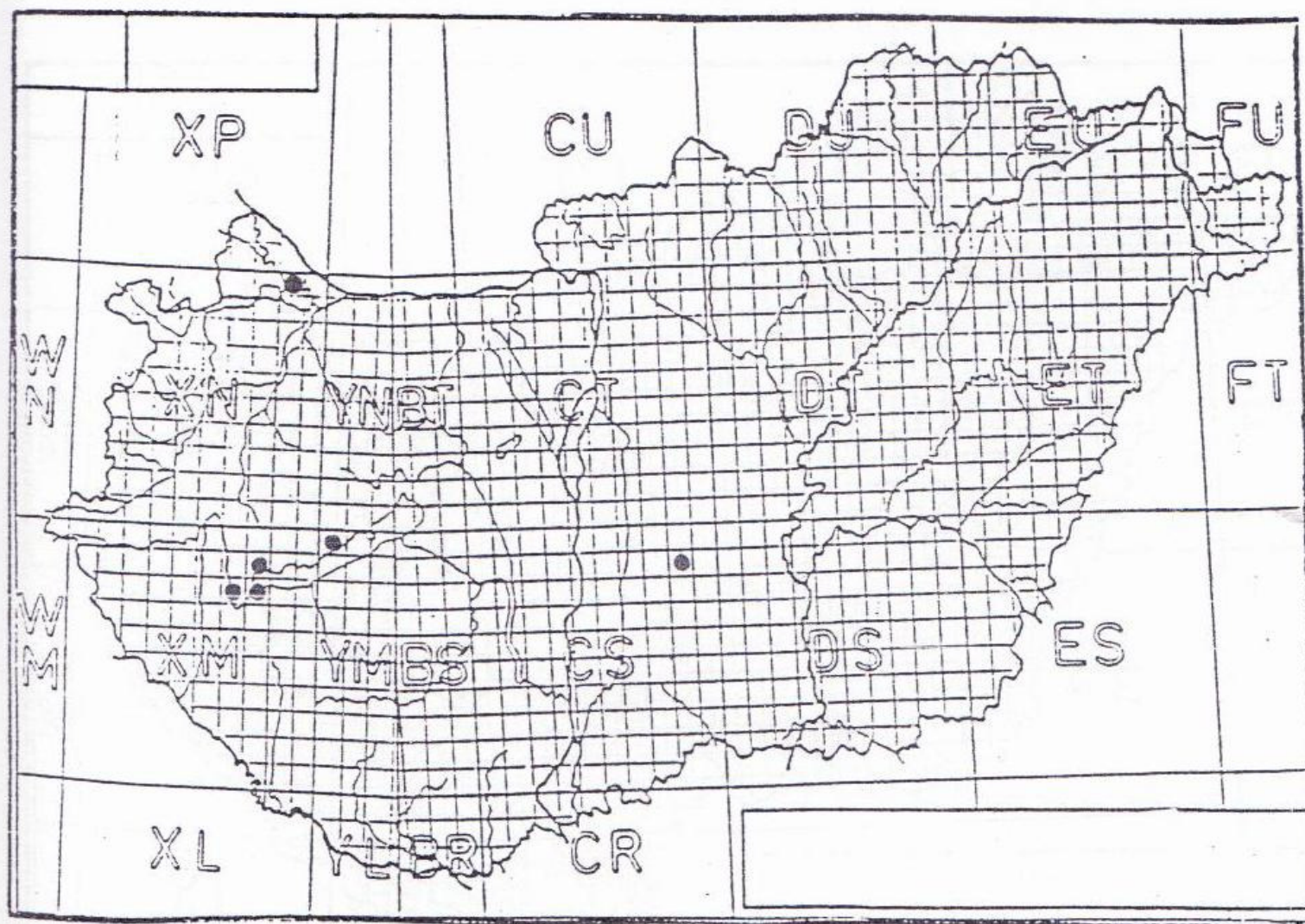
- photo -: szabad megvilágítás, fedetlen, nyílt terület
- hemiombro-: részleges árnyékolásigény, erdőszéleken, tisztásokon, egyenként álló fáknál és bokrokban
- hydro-: nagy nedvességigény, közvetlenül a víz közelében
- hygro-: magas páratartalomigény, nedves árkok mentén, nedvestalajú tisztásokon, magas talajvízszintű területeken
- parciális euryök: euryök valamely környezeti tényezővel szemben és mezők a többivel szemben

További fogalmak:

- mezotherm: közepes hőmérséklet igényű
- euryhygr: páratartalomra tágtűrésű

Szintek jelölése (26):

5. Lombkorona szintben
4. Fákon, magasabb ágakon, törzs közepén
3. Cserjeszintben, fák alsó ágain, a törzs alján
2. Gyepszintben
1. Talajszintben

Szinonim nevek: *Tetragnatha extensa* var. *dearmata* Thorell 1873

Elterjedési területe: Holoarktikus faunatartomány (26)

Ökológiai jellemzők: Mezők, hygrophil (26), mesotherm (4).

Másodlagos társulásokban is előfordul, többnyire erdőkben (4)

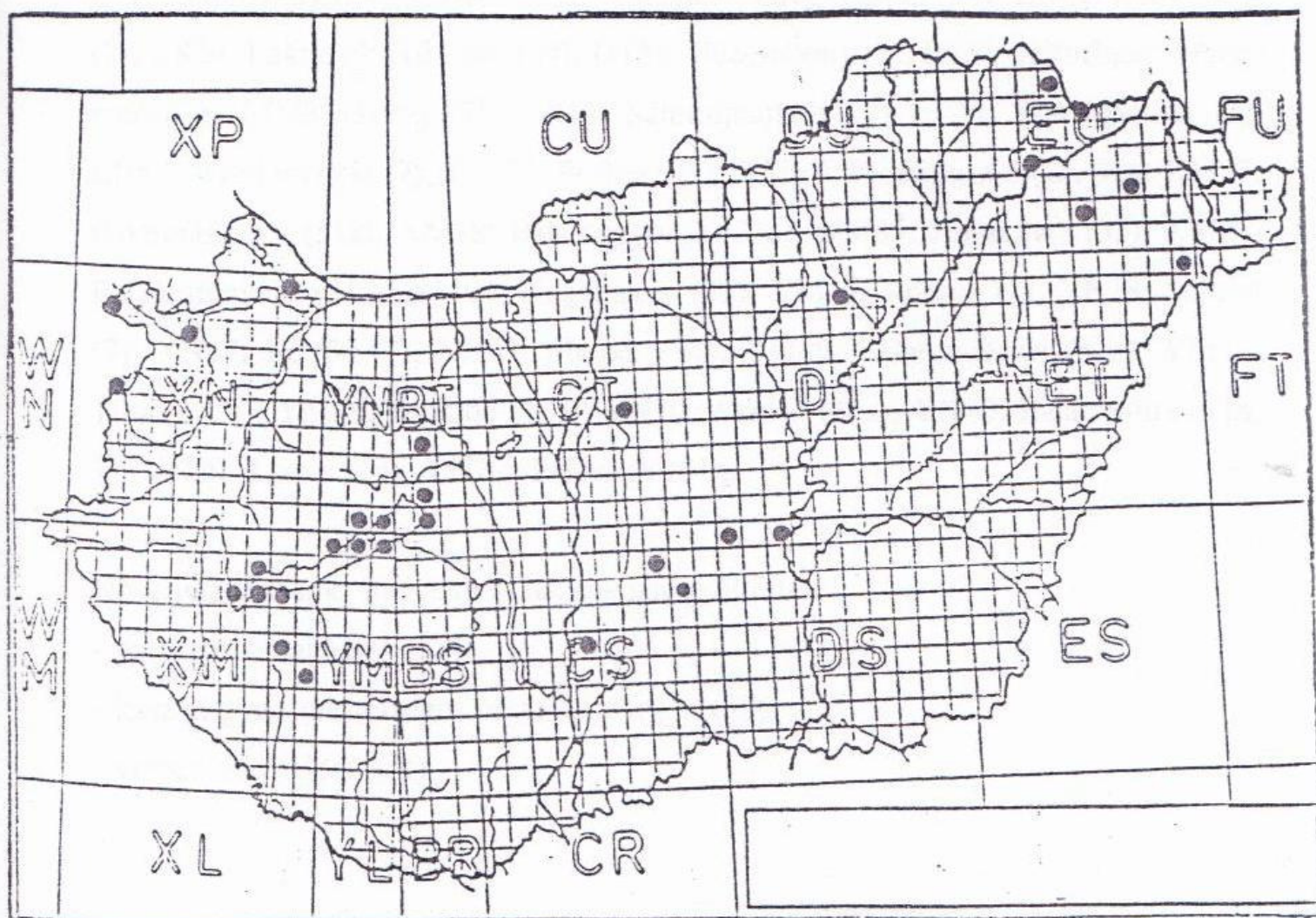
Szint: 3 (26)

Fenológiai adatok: Fő ivarézési ideje: VI. (11)

Publikált hazai lelőhelyek és UTM kódjaik: CS88. Ágasegyháza (16), XM67.

Fenekpuszta (31a), XM77. Balatonberény (31c), XM78. Balatongyörök (31a), XM89. Mecsér (34)

Növénytársulások, melyekből hazánkban gyűjtötték: - vízben álló nádas (34)

Szinonim nevek: *Aranea extensa*, Linné

Elterjedési területe: Eurázsia, Nyugat és Kelet-Afrika, Új-Zéland, Észak-Amerika (26). Európában: Anglia, Balti-országok, Benelux államok, Dánia, egész Közép-Európa

Ökológiai jellemzők: Mesők, photophil, hygrophil (31), mesotherm (4)

Másodlagos társulásokban is előfordul, de többnyire csak erdön kívül (4), par-tivegetációkban (26)

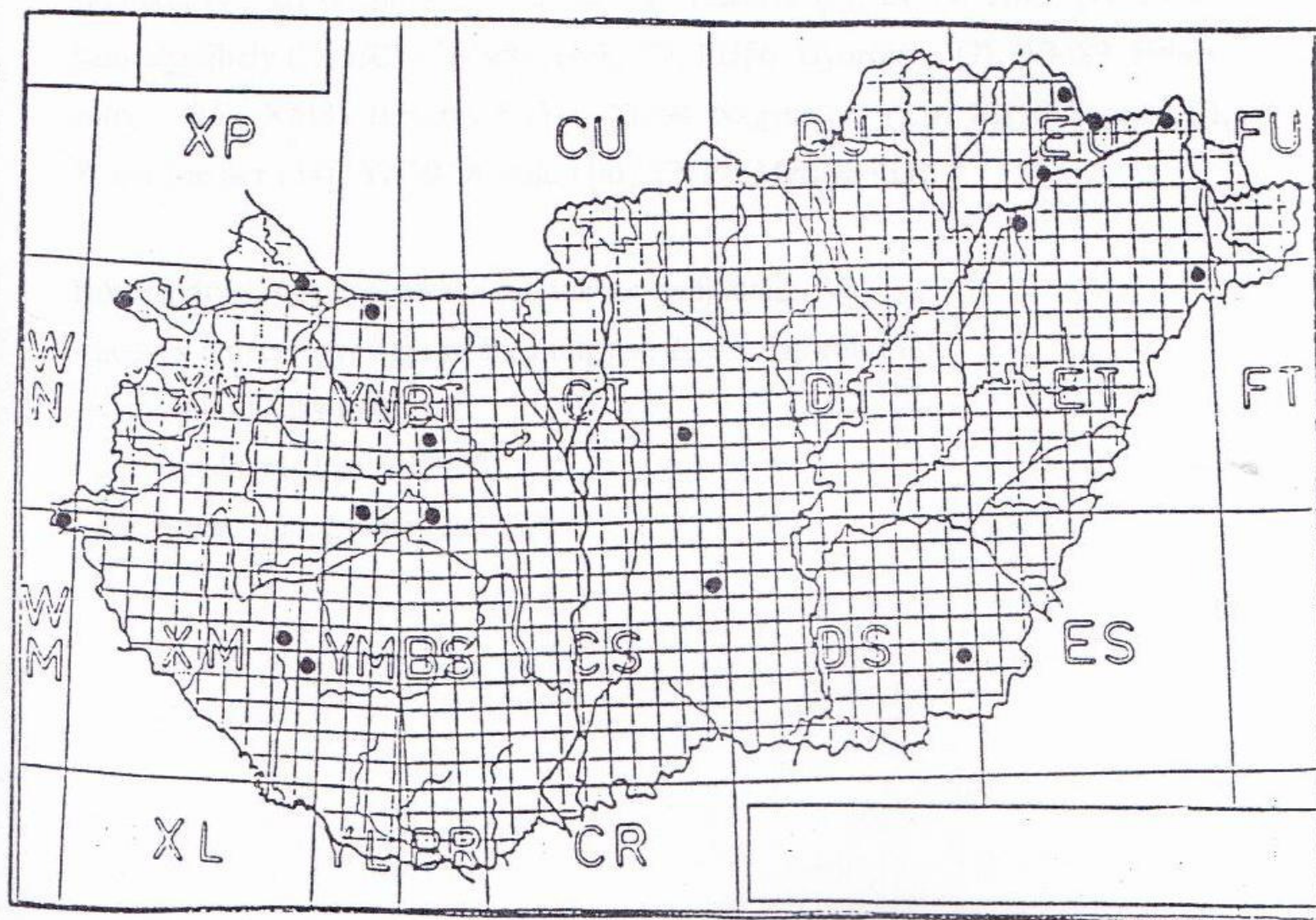
Szint: 2-3 (26)

Fenológiai adatok: fő ivarérési ideje: V-VII (11)

Publikált hazai lelőhelyek és UTM kódjaik: BT80. Balatonaliga (13), BT81. Balatonkenese (31a), BT83. Várpalota (7), CS45. Kalocsa (7), CS78. Izsák: Kolon-tó (24), CS87. Orgovány (24), CT64. Ócsa: Mádencia, Öreg-Turján (24), DS09. Kecskemét (7), DS29. Lakitelek: Tőserdő (24), DT58. Füzesabony (7), ET99. Bátorliget: Fényi-erdő (2), EU33. Tokaj (7), EU46. Sátoraljaújhely (7) EU51. Nyíregyháza (7), EU55. Alsóbereczki (7), EU 72. Berkesz (7), XM67. Fenékpuszt (1a, 31a) XM77. Balatonberény (31a), XM78. Balatongyörök (31a), XM85. Hosszúvíz (33), XM87. Balatonfenyves (31a), XM94. Nagybajom (33), XM15. Kőszeg (1), XN18. Sopron (7), XN47. Fertőd (7), XN89. Mecsér (34), YM09. Balatonudvari (31a), YM19. Tihany (1a), YM29. Szántód (31a), YN10. Aszófő (31a), YN10. Balatonfüred (1a, 7), YN20. Lovas (1a), YN20. Paloznak (31a).

Növénytársulások, melyekben hazánkban gyűjtötték:

- patakparti magassás (33)
- kaszált gyep mesterséges csatorna partján (33)
- vízben álló nádas (34)

Szinonim nevek: *T. extensa* forma *solandrii* T. Thorell

T. solandri Chyzer-Kulczynski

T. extensa var. *montana* Lendl.

Elterjedési területe: Palearktikus faunatartomány (26)

Ökológiai jellemzők: Mesők, hemiombrophil, hygrophil (31), mesotherm (4).

Másodlagos társulásokban is, többnyire erdőben (4) mindenekelőtt vizek közelében (26).

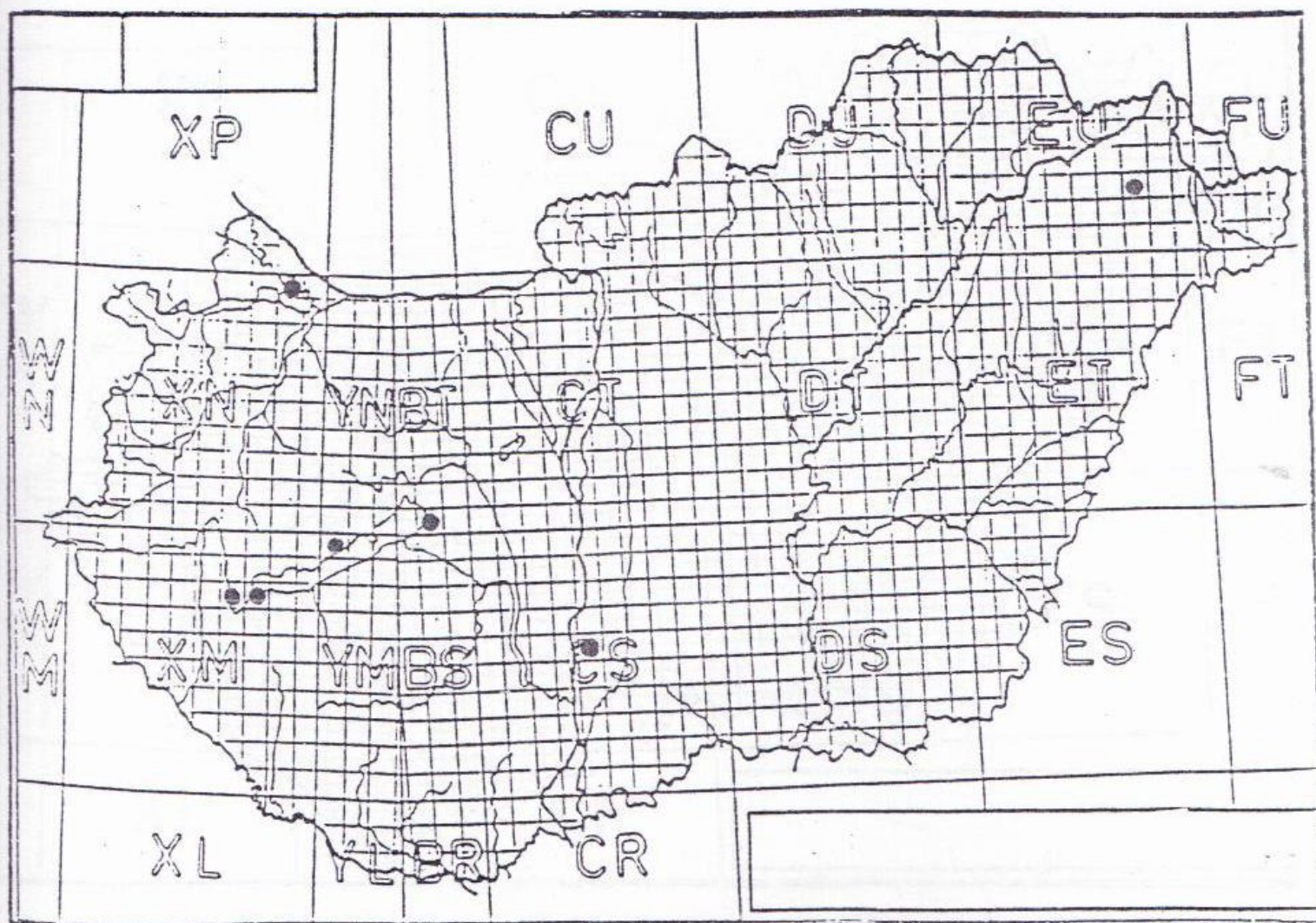
Szint: 3. (26),

Fenológiai adatok: fő ivarérési ideje: V-IX. (11)

Publikált hazai lelőhelyek és UTM kódjaik: BT80. Balatonaliga (13), BT83. Várpalota (7), CS97. Bugac: Ősborókás (24), CT83. Csévharaszt (24), DS94. Mezőkvácsháza (7), ET99. Bátorliget (2), EU21. Tiszalök (7), EU33. Tokaj (7), EU46. Sátoraljaújhely (7), EU55. Alsóbereczki (7), EU86. Győröcske (7), WM89. Felsőzölnek (36), XM85 Hosszúvíz (33), XM94 Nagybajom (33), XN18 Sopron (7), XN89 Mecsér (34), YN10. Aszófő (1a), YN19. Mernye (33).

Növénytársulások, melyekben hazánkban gyűjtötték:

- nedves fenyőelegyes gyertyános tölgyes, égeres lúpolt (33)
- vízbenálló nádas (34)
- üde keményfás ligeterdő (33)
- üde égeres bújá gyepszinttel (33)

Elterjedési terület: Palearktikus faunataromány (26)

Ökológiai jellemzők: Mesők, hygrophil (31), mesotherm (4)

Másodlagos társulásokban is, többnyire erdőkben fordul elő (4) vizek közelében (26)

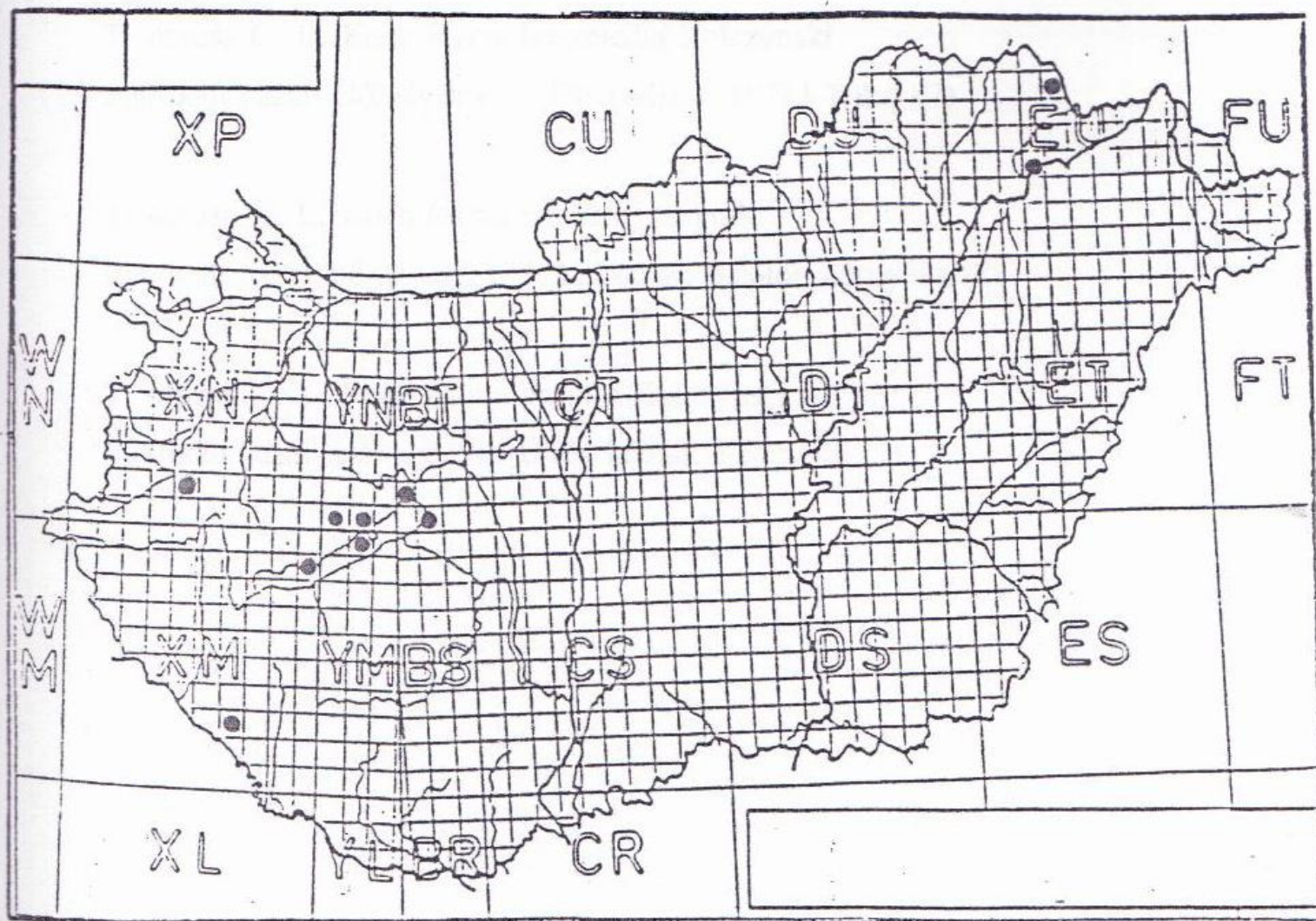
Szint: 2-3 (26),

Fenológiai adatok: fő ivarézési ideje V-VII. (11)

Publikált hazai lelőhelyek és UTM kódjaik: BT80. Balatonaliga (13), CS45. Kalocsa (7), EU72. Berkesz (7), XM67. Fenékpuszt (31a), XM77. Balatonberény (31a) XN89. Mecsér (34), YM09. Balatonszepezd (31a)

Növénytársulások, melyekben hazánkban gyűjtötték:

- vízben álló nádas (34)

Elterjedési területe: Palearktikus faunatartomány (26)

Ökológiai jellemzők: Mesők, hygrophil (31), mesotherm (4)

Másodlagos társulásokban is előfordul, főleg erdőkben (4) gyakran gúlevelűeken (26)

Szint: 2-5 (26),

Fenológiai adatok: fő ivarézési ideje VI-VIII. (11)

Publikált hazai lelőhelyek és UTM kódjaik: BT71. Balatonalmádi (7), EU33.

Rakamaz (7), EU46. Sátoraljaújhely (7), BT80. Balatonaliga (13), XM62. Csurgó

(34), XM98. Badacsonytomaj (7), XM41. Kám (7), YM19. Tihany (1a), YN00.

Vászoly (1a), YN10. Balatonfüred (1a)

Növénytársulások, melyekben hazánkban gyűjtötték:

- lucfenyves (34)

T. obtusa C. L. Koch forma intermedia Kulczynski

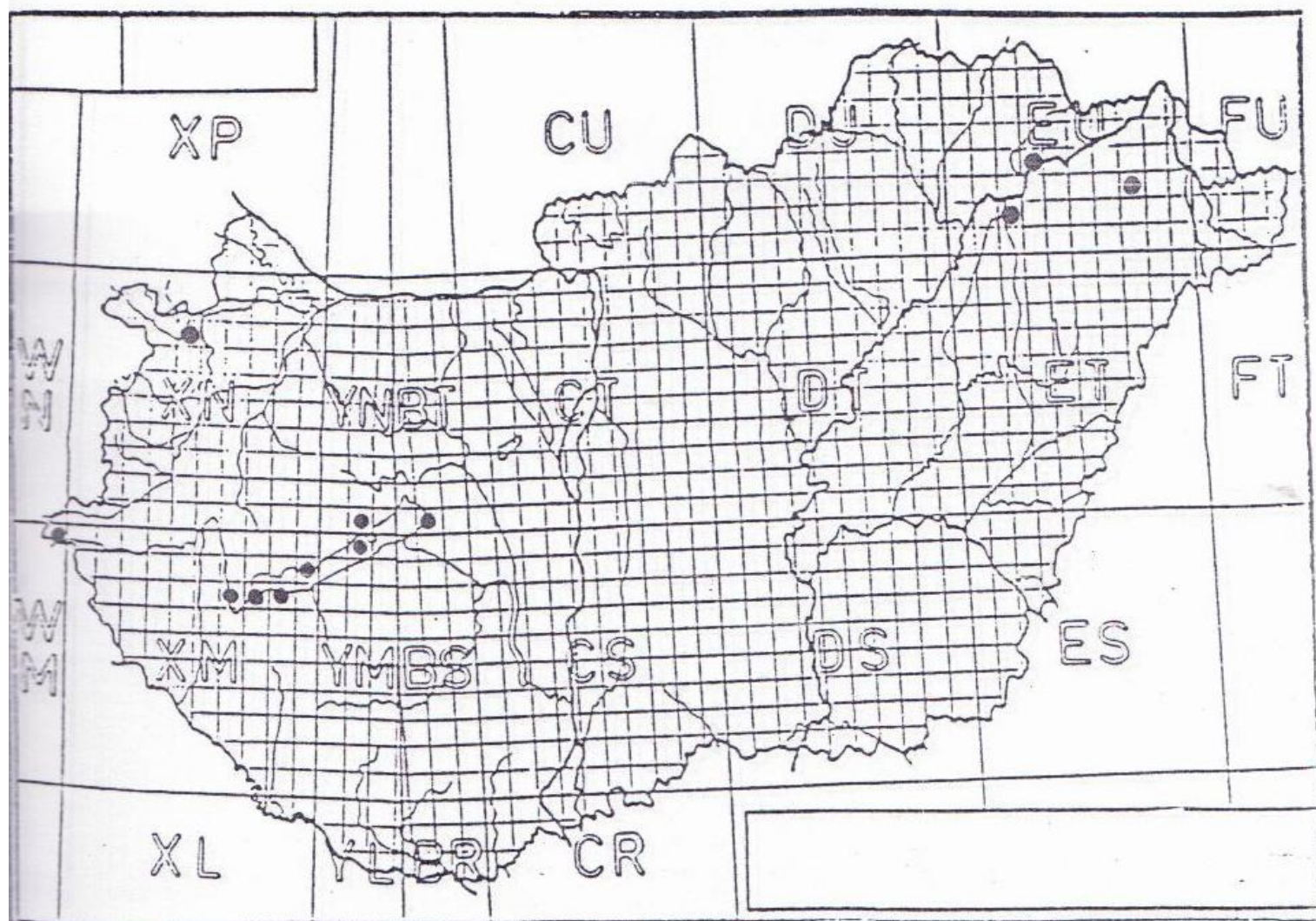
Publikált hazai lelőhelyek és UTM kódjaik: EU33 Tokaj (7)

T. obtusa C. L. Koch forma maior Kulczynski

Publikált hazai élőhelyek és UTM kódjai: Balaton környéke (7)

T. obtusa C. L. Koch forma propior Kulczynski

Publikált hazai lelőhelyek és UTM kódjai: Vencsellő (7)

Elterjedési területe: Paleartikus faunatartomány (26)

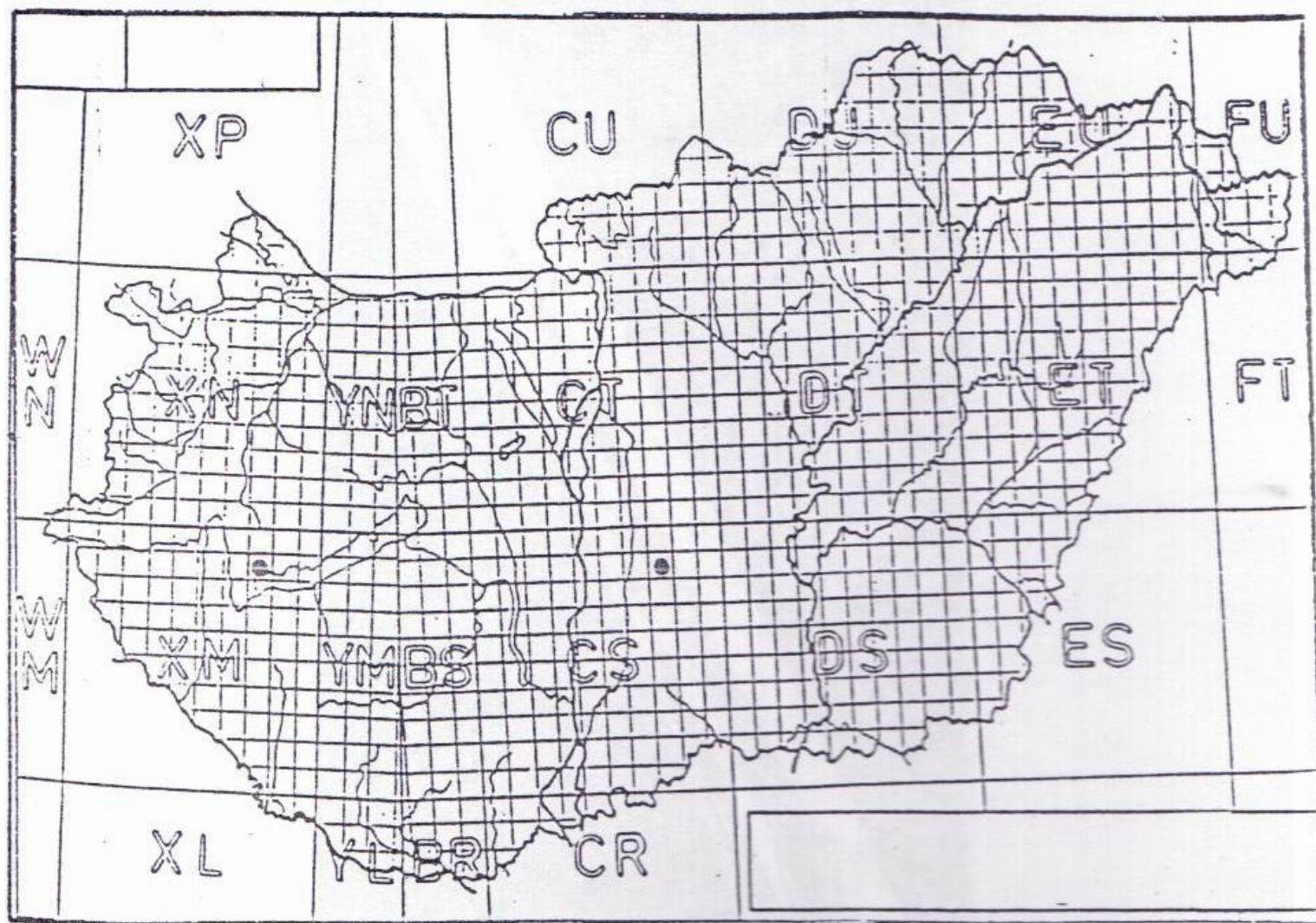
Ökológiai jellemzők: Parciálisan euryök, hemiombrophil, euryhygr (31)

Másodlagos társulásban is, többnyire erdőkben (4)

Szint: 25 (26)

Fenológiai adatok: fő ivarézési ideje: V-VI. (11)

Publikált hazai lelőhelyek és UTM kódjaik: BT80. Balatonaliga (13), EU21. Tiszalök (7), EU33. Tokaj (7), EU72. Berkesz (7), WM99. Apátistvánfalva (36), XM67. Fenékpuszt (31a), XM77. Balatonberény (31a), XM87. Balatonfenyves (31a), XM98. Ábrahámhegy (31a), XN47. Fertőd (7), YM19. Balatonudvari (31a), YN10. Aszófő (31a)

Szinonim nevek: *Eucta lutescens* Lendl, 1886 (?)

Eucta kaestneri Crome 1954

Eucta reimoseri Fuhn, Oltean 1970

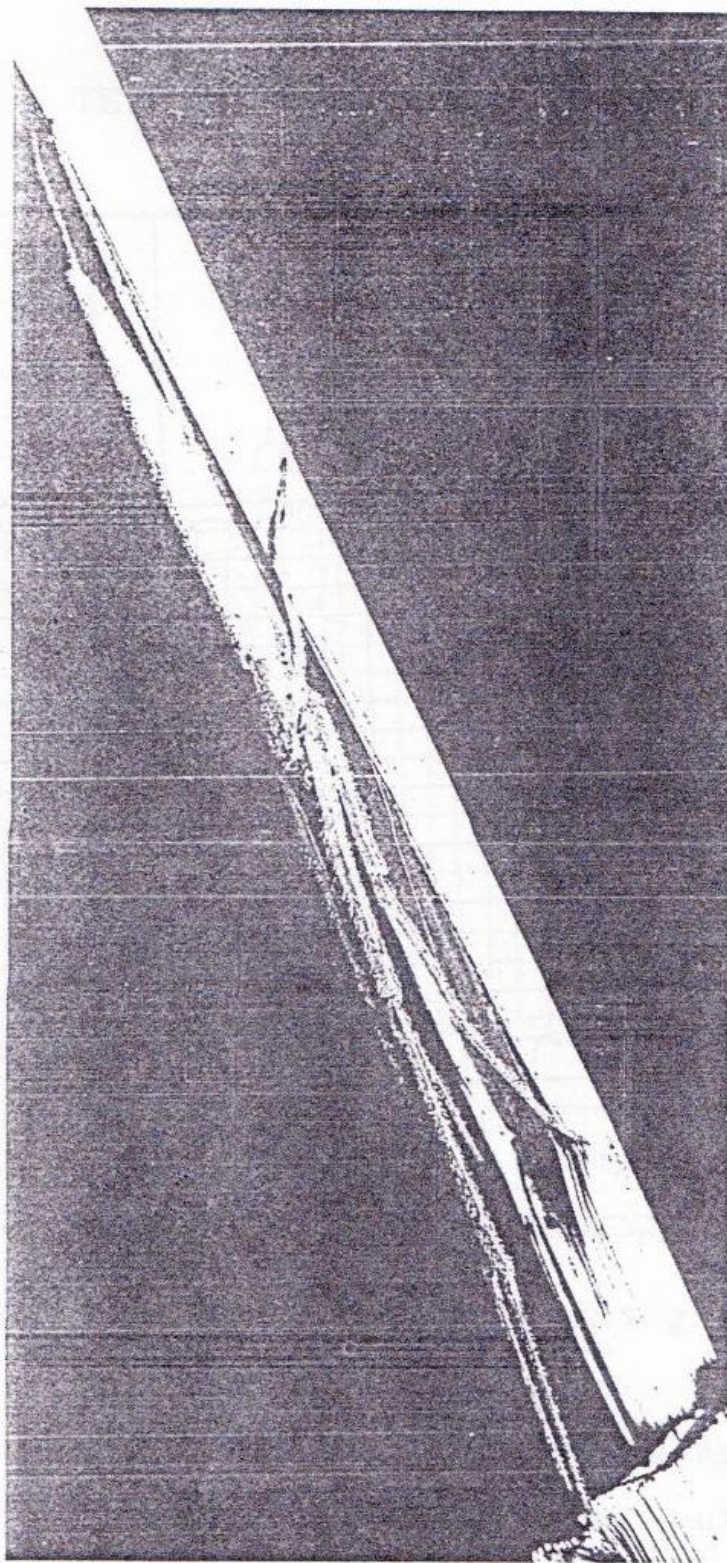
Elterjedési területe: Kelet-Európa, Közép-Európa, Dél-Európa (9)

Ökológiai jellemzők: Napközben rejtőző testtartással keskeny levelek alsó oldalán vízközelben, többnyire a víz felszín fölött tartózkodik (11).

Fenológiai adatok: fő ivarézési ideje: V. (1)

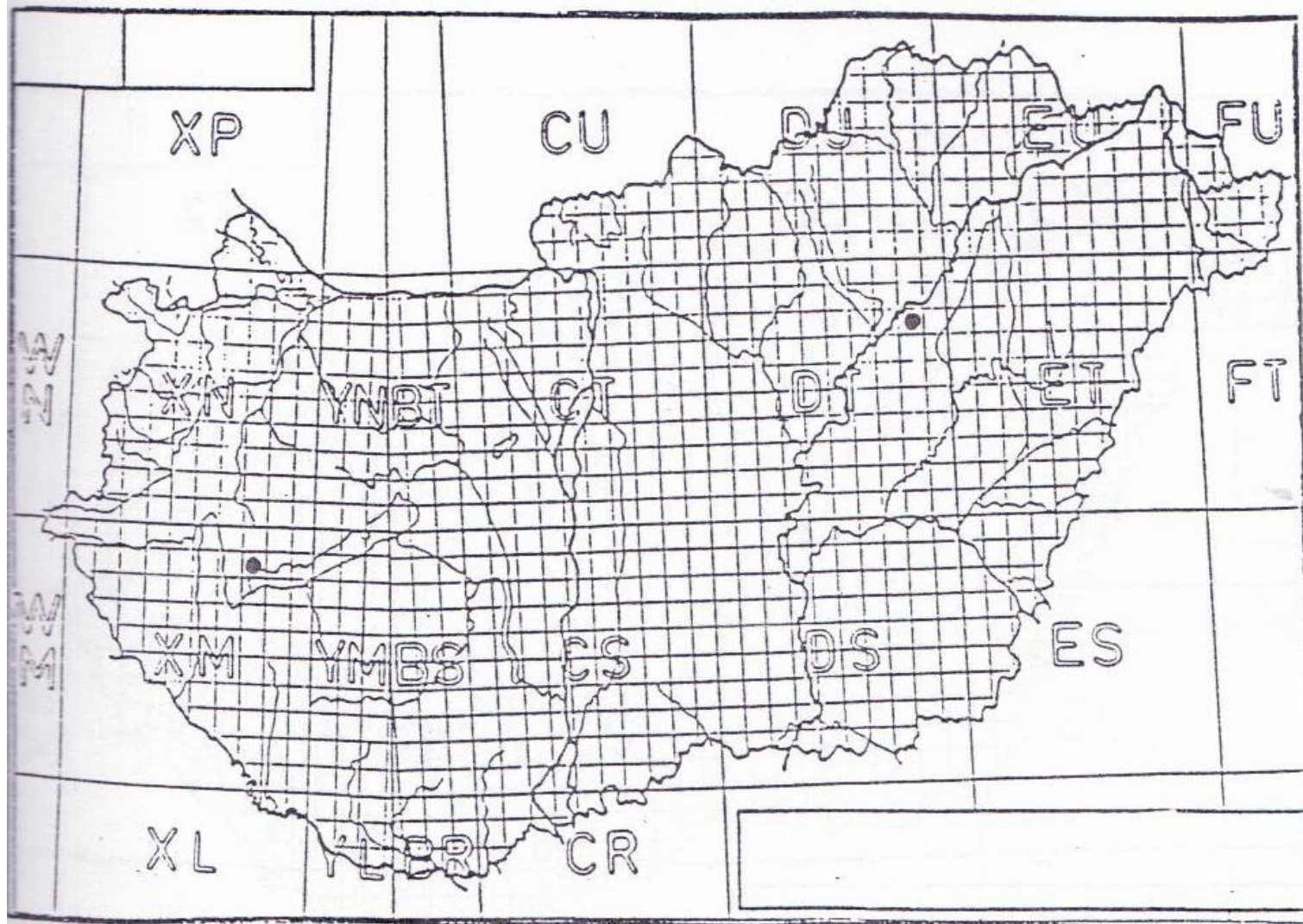
Publikált hazai lelőhelyek és UTM kódjai: CS78. Kolon-tó (35), XM78. Balatonyörök (35)

- vízben álló nádas (35)

Tetragnatha reimoseri rejtőző testtartással

Loksa Imre néhány művében Eucta isidis néven szintén erre a fajra utal (20, 23a), mint az Alföld és a Mezőföld ritka nádaslakó pókjára.

Elterjedési területe: Észak-Amerika, Európa: Magyarország, Németország, Románia (39)

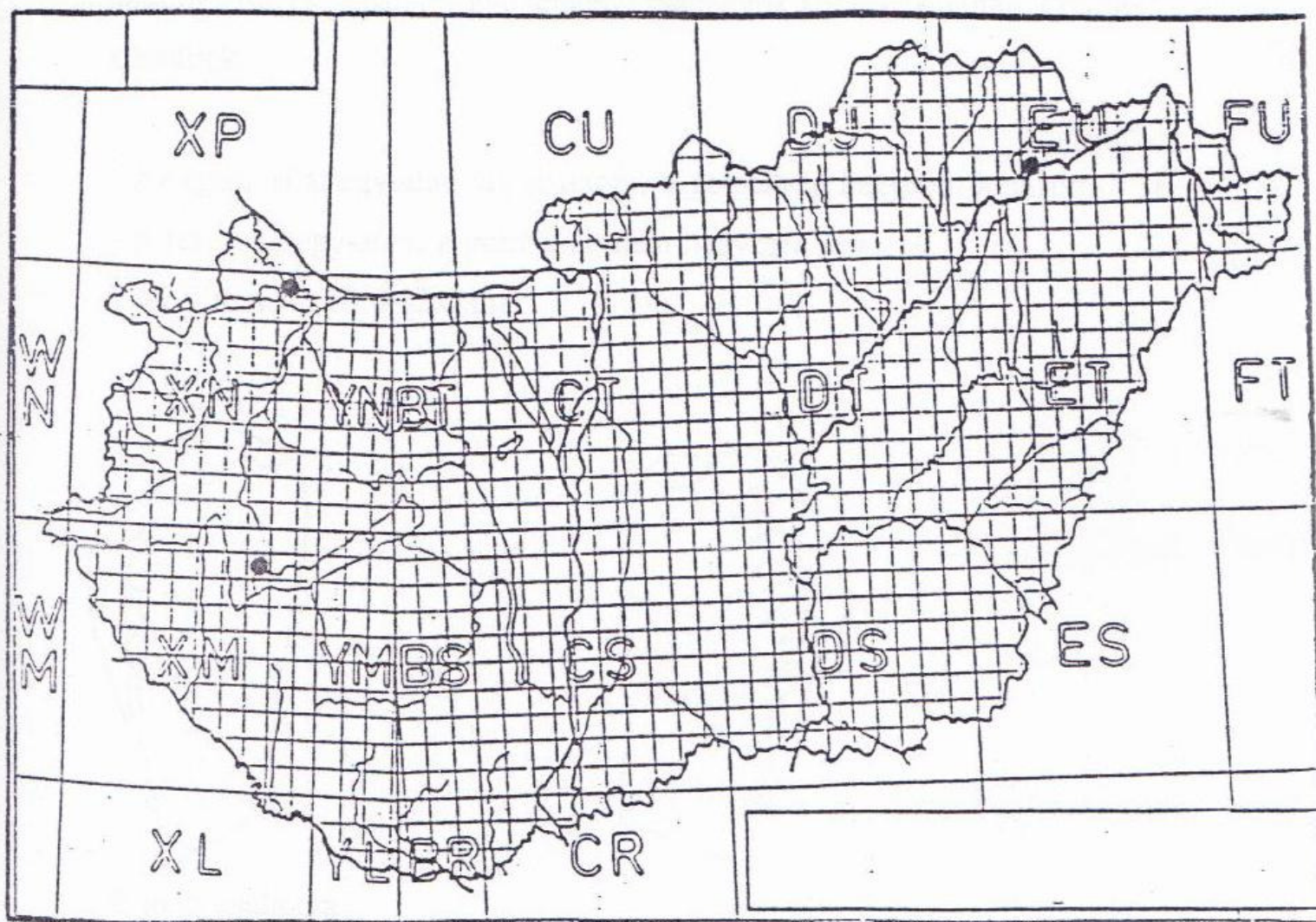
Ökológiai jellemzők: Előfordulása kizárólag a vízben álló vegetációra korlátozódik, többnyire nagy tavak vízzel borított parti vegetációján, a parti zóna száraz részéről hiányzik. Előfordulási sűrűség maximuma partközeli zónában van, többnyire a térdig érő víz mélységnél (39)

Fenológiai adatok: fő ivarérési ideje VI-VIII. (11)

Publikált hazai lelőhelyek és UTM kódjai: DT87. Tiszafüred (39), XM78. Balatonyörök (35)

Növénytársulások, melyekben hazánkban gyűjtötték:

- vízben álló nádas (35)

Szinonim nevek: *Eugnatha striata* Chryzer-Kulczynski

Arundognatha striata L. Koch 1862.

Elterjedési területe: Európa (26)

Ökológiai jellemzők: Stenök, photobiont-hydrobiont (31)

Szint: 2 (26)

Fenológiai adatok: fő ivarézési ideje: V-VIII (11)

Publikált hazai lelőhelyek és UTM kódjaik: EU33. Tokaj (7), XM78. Balatongyörök (35), XN89. Mecsér (34)

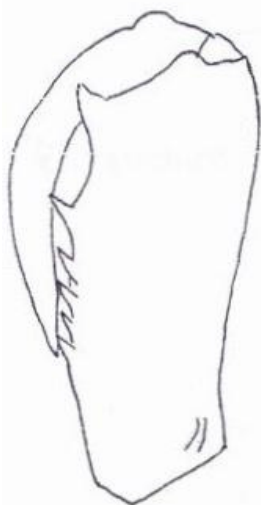
FAJOK ELKÜLÖNÍTÉSE

Az ábrák Locket-Millidge (1951), Heimer, Nentwig (1991), és Wiehle (1963) határozóművei, valamint gyűjteményi példányok (BDTF Állattan Tanszék) alapján készültek.

- Az egész állat egyszínű világossárga, a potrohvég hegyesen kihúzott. 1

- A test nem egyszínű, a potrohvég nem hegyesen kihúzott 2

1/ ♂ 9 mm, ♀ 10.0-12.5 mm

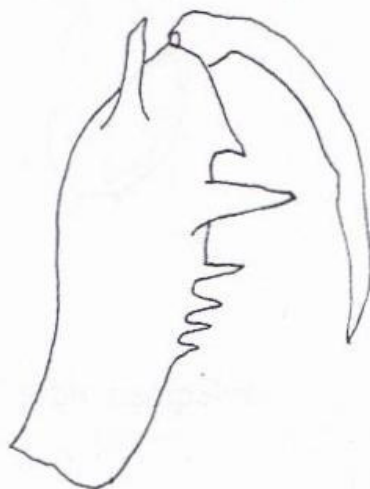

♀ jobb chelicera

dorsalis oldal

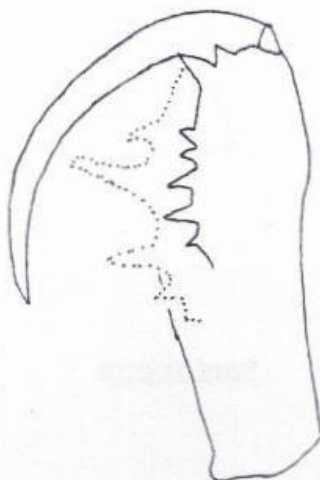

ventrális oldal

♂ bal chelicera

dorsalis oldal

ventrális oldal

laterális nézet

♀ ivarlemez

♂ jobb pedipalpus

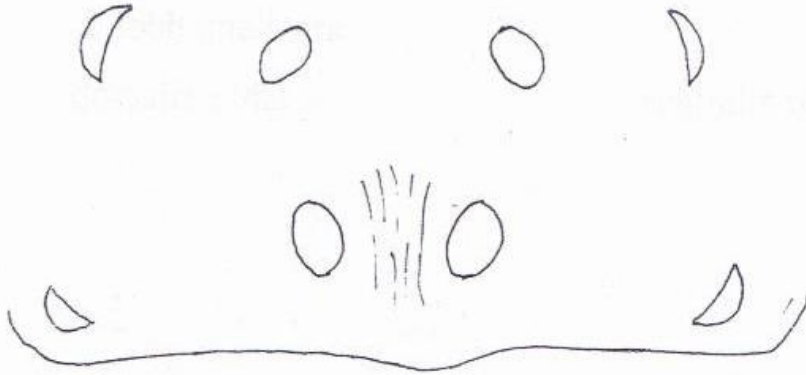

konduktor

T. reimoseri (Rosca)

2/ A test nem egyszínű. A potroh vége nem farokszerűen kihúzott.

- Az oldalszemek távolabb vannak egymástól mint a középszemek 2a, 2b

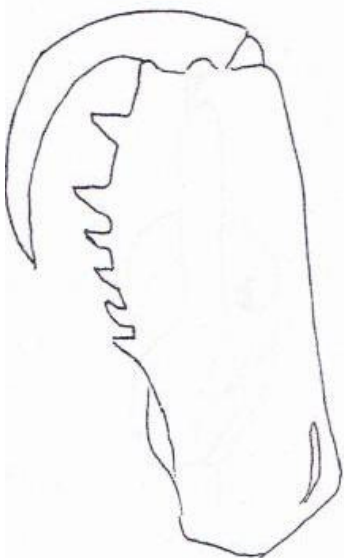

szembőlnézet

- Az oldalszemek és a középszemek közötti távolság azonos, vagy az oldalszemek közelebb állnak egymáshoz mint a középszemek

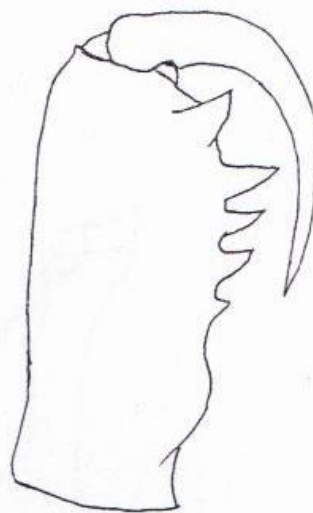
3

2a/ ♂ 8-10 mm, ♀ 9-12 mm

♀ jobb chelicera

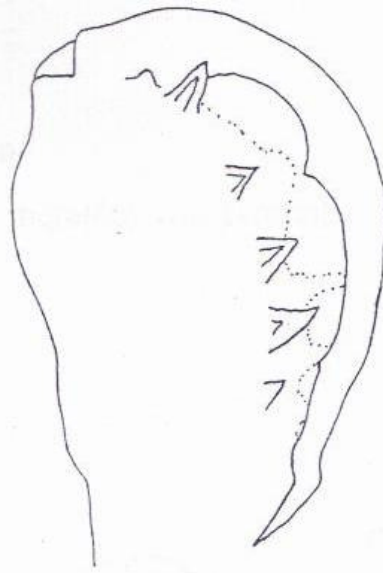
dorsalis oldal

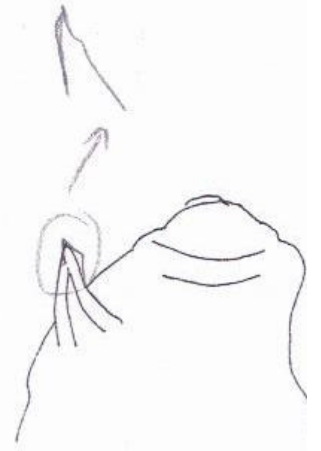
ventrális oldal

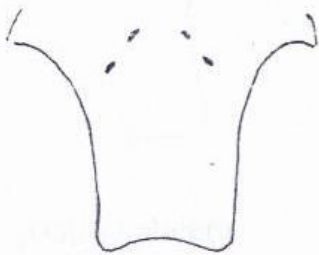
♂ jobb chelicera
dorsalis oldal

ventrális oldal

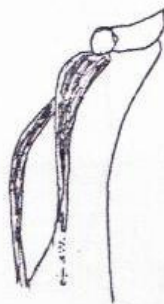
laterális nézet

♀ ivarlemez

♂ jobb pedipalpus

konduktor

T. striata (L. Koch)

2b/ - ♂ 2,3-3 mm, ♀ 2,6-3,1 mm

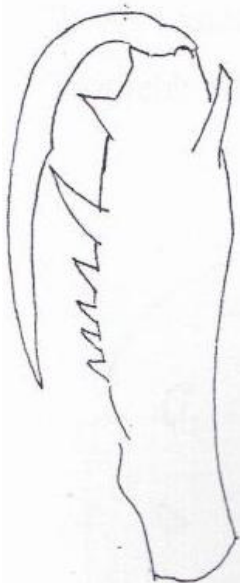
(az adatok csak az előtest méretére vonatkoznak)

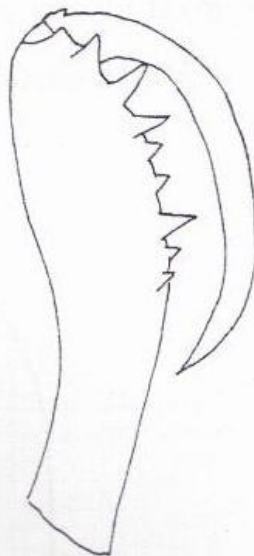
♀ jobb chelicera
dorsalis oldal

ventrális oldal

♂ jobb chelicera
dorsalis oldal

ventrális oldal

oldalsó oldal

♀ ivarlemez

♂ jobb pedipalpus

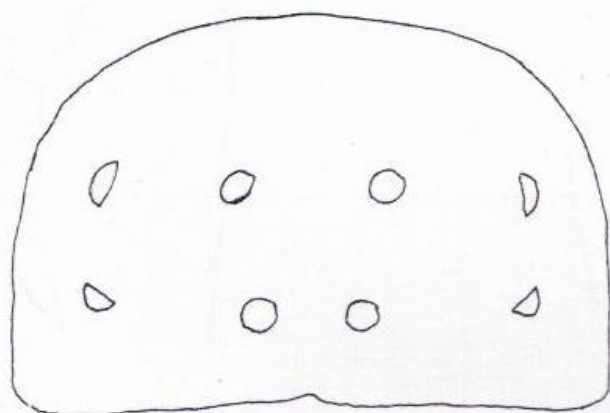

konduktor

T. shoshone Levi

3. Az oldalszemek és a középszemek közötti távolság azonos, vagy az oldalszemek közelebb állnak egymáshoz, mint a középszemek

3, 4

szembőlnézet

- A sternumon sárga ék alakú folt látható

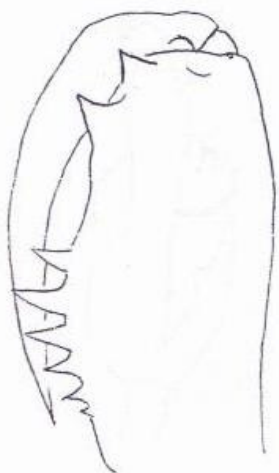
3a, 3b

- A sternum egyszínű sötét, fekete vagy sárgás barna, ékalakú foltja nincs

4

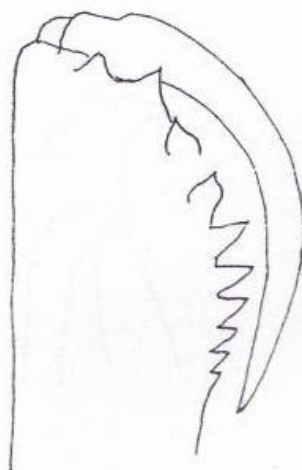
3a/ A potroh ventrális oldalán fekete sáv fut végig

♂ 6-9 mm, ♀ 11-12 mm

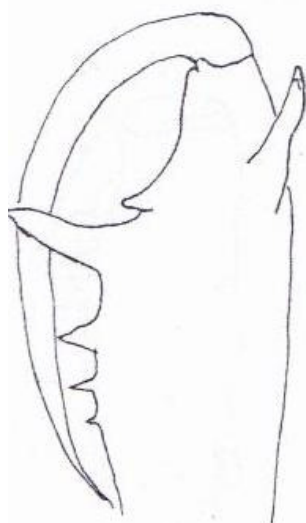

♀ jobb chelicera

dorsalis oldal

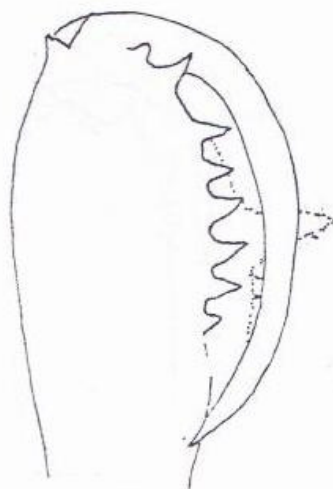

ventrális oldal

♂ jobb chelicera

dorsalis oldal

ventrális oldal

♀ ivarlemez

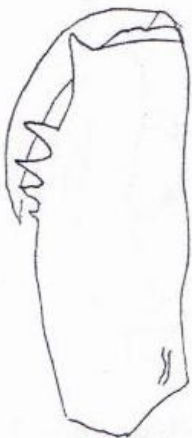
♂ jobb pedipalpus

konduktor

T. extensa (Linné)

3b/ - ♂ 4,5-5,0 mm, ♀ 5,0-6,0 mm

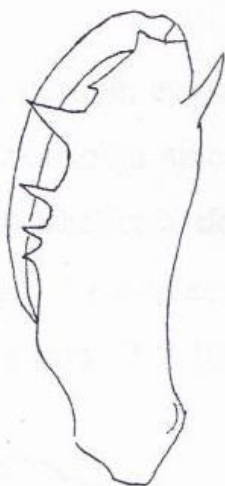

♀ jobb chelicera

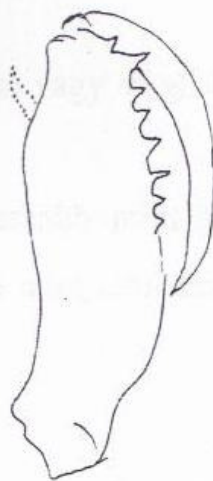
dorsalis oldal

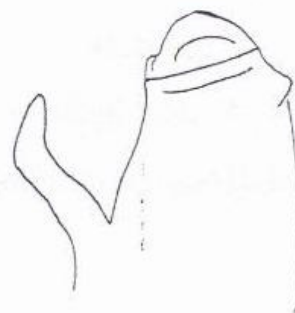
ventrális oldal

♂ jobb chelicera
dorsalis oldal

ventrális oldal

laterális nézet

♀ ivarlemez

♂ jobb pedipalpus

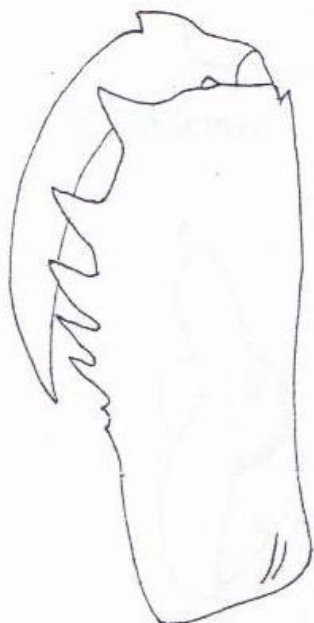
konduktor

4. A sternum egyszínű sötét, fekete vagy sárgásbarna.

Ékalakú foltja nincs.

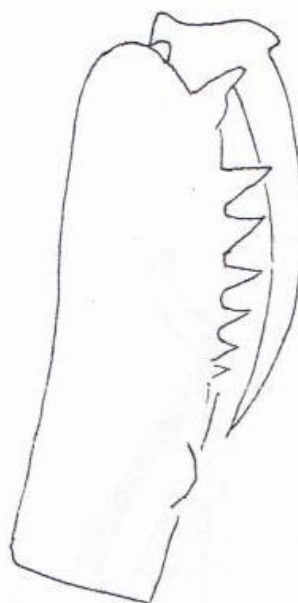
4a,b,c,d

4a/ A chelicera dorsalis foga hosszabb mint amilyen széles az alapjánál. A fog kétágú. Az ivarlemez olyan magas mint amilyen széles. Paracymbium kampóalakú
♂ 6-8 mm, ♀ 7-10 mm

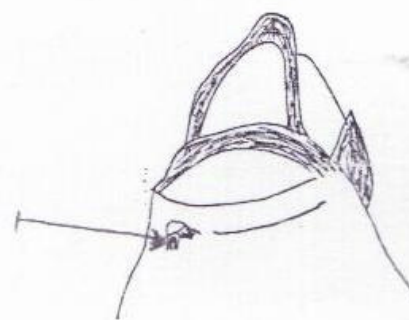

♀ jobb chelicera

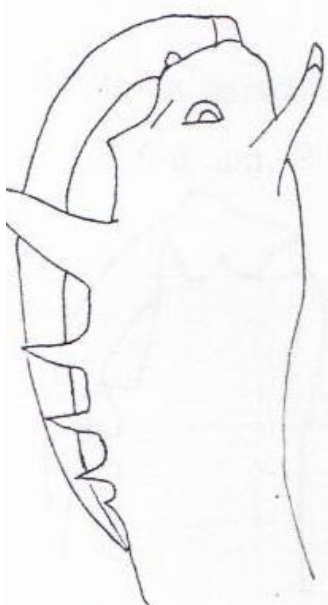
dorsalis oldal

ventrális oldal

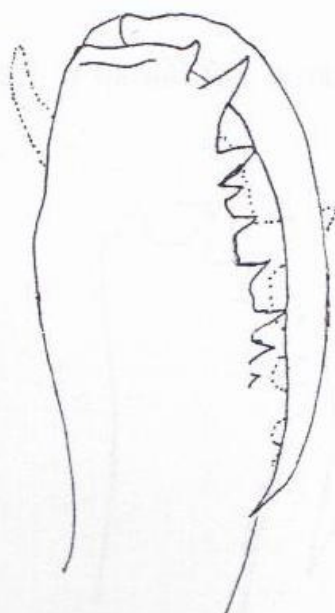

laterális nézet

♂ jobb chelicera

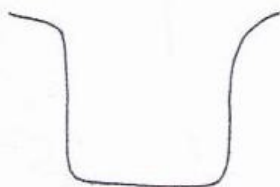
dorsalis oldal

ventrális oldal

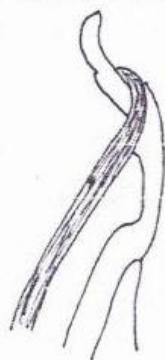
laterális nézet

♀ ivarlemez

♂ jobb pedipalpus

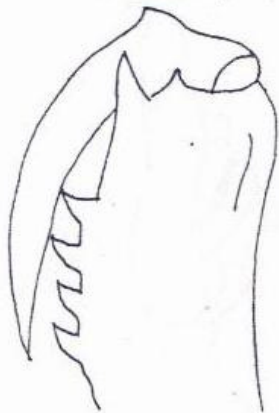

konduktor

T. montana, Simon

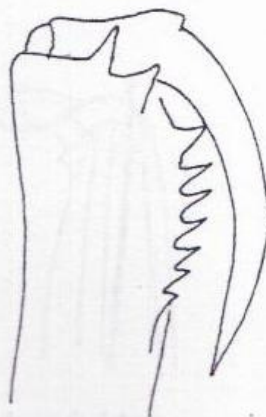
4b/ A paracimbium lekerekített, a mellékfog hosszabb mint amilyen széles

♂ 6-8 mm, ♀ 7-11 mm

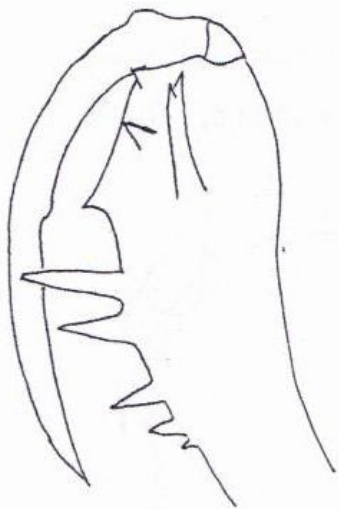

♀ jobb chelicera

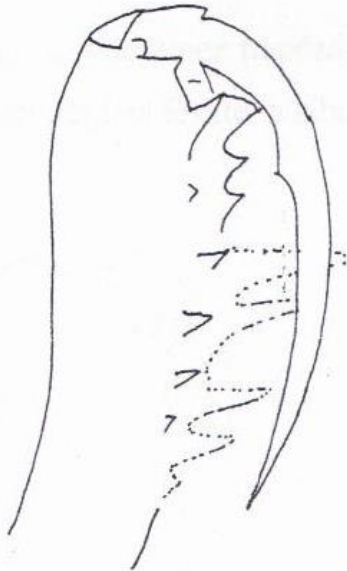
dorsalis oldal

ventrális oldal

♂ jobb chelicera
dorsalis oldal

ventrális oldal

laterális nézet

♀ ivarlemez

♂ jobb pedipalpus

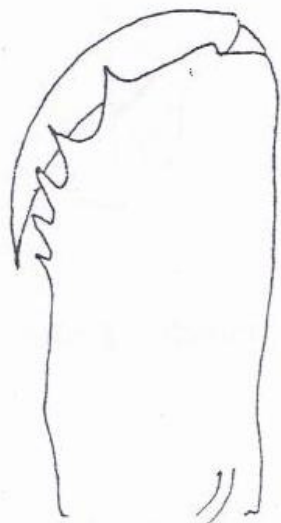

konduktor

T. nigrita Lendl

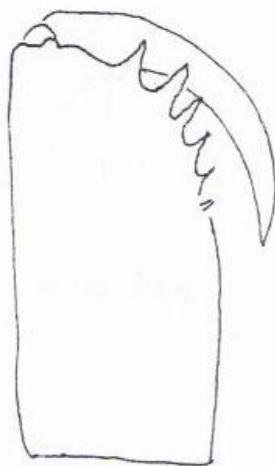
4c/ - Konduktor vége horogformájú, az ivarlemez trapéz alakú

♂ 4,0-5,5 mm, ♀ 4,5-6,5 mm. A szemrégiója fekete, a lábon fekete gyűrűk láthatók.

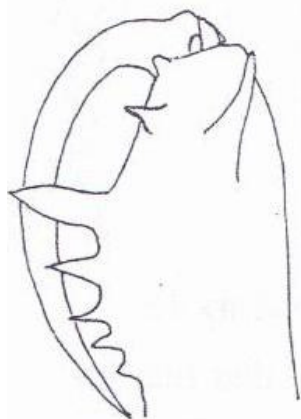

♀ jobb chelicela

dorsalis oldal

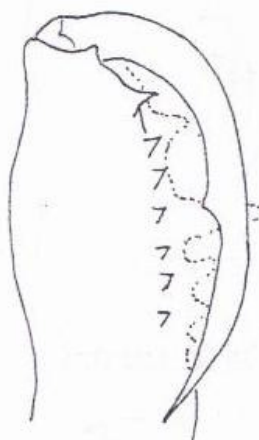

ventrális oldal

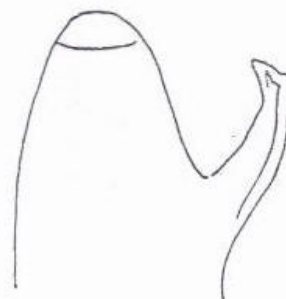

♂ jobb chelicera

dorsalis oldal

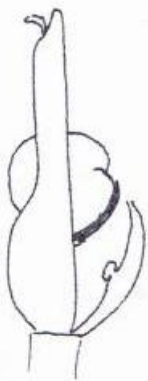
ventrális oldal

laterális nézet

♀ ivarlemez

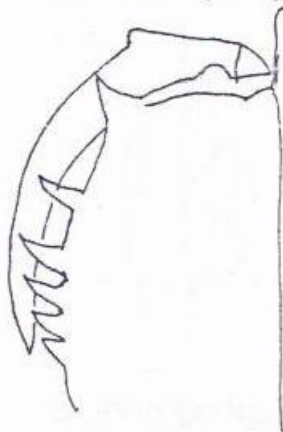
♂ jobb pedipalpus

konduktor

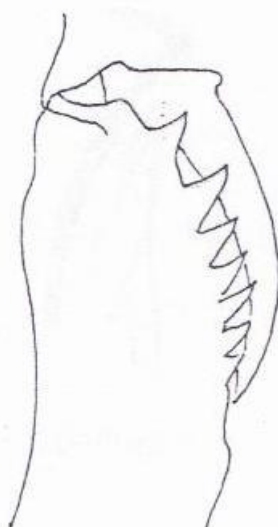
T. obtusa C. L. Koch

4d/ - ♂ 6,0-7,5 mm, 8-10 mm

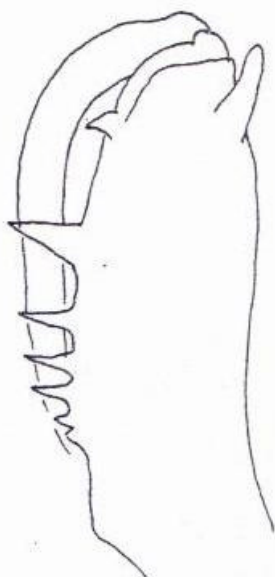

♀ jobb chelicera

dorsalis oldal

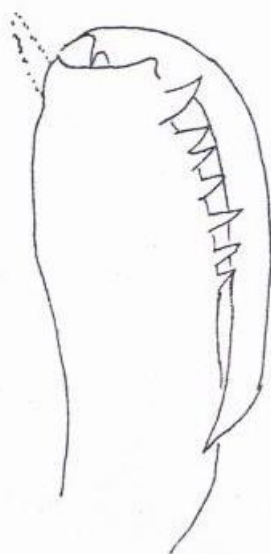

ventrális oldal

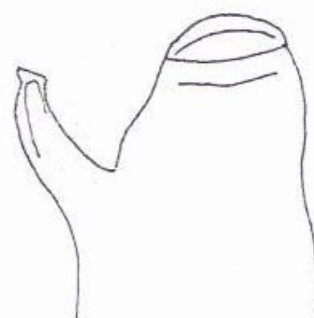

♂ jobb chelicera

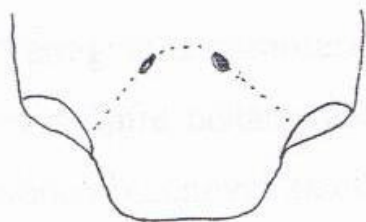
dorsalis oldal

ventrális oldal

laterális nézet

♀ ivarlemez

♂ jobb pedipalpus

konduktor

T. dearmata Thorell.

ÖSSZEFOGLALÁS

Az állaspókok publikált adatai alapján 91 lelőhelyről van adatunk. A legtöbb adat (31 lelőhely) a *Tetragnatha extensa*-ra vonatkozik. A legkevesebb publikált adattal a *Tetragnatha reimoseri* és *Tetragnatha shoshone* esetében rendelkezünk (2-2 lelőhely). Loksa Imre néhány munkájában *Eucta isidis* név alatt utal a farkas állaspókra. Ez minden bizonnyal azonos a *T. reimoserivel*, így tehát e faj esetében is számolhatunk több lelőhellyel. Az állaspókokra vonatkozó első, múlt században megjelent hazai pókfaunisztikai adatok és az utóbbi években megjelent publikációk alapján elmondható, hogy Közép-Európában jelen levő 9 faj jelen van hazánkban is. Az elmúlt tíz év gyűjtéseiben is jelen van valamennyi faj. Az állaspókok ^{hiányos kutatottságát} jól jellemezheti, hogy s Szigetköz egyetlen gyűjtőhelyéről (Mecsér), a Mosoni-Duna nádszegélyéből egy alkalommal a kilenc fajból öt előkerült (34). Az állaspókok további faunisztikai és ökológiai kutatásokat igényelnek. Ehhez nyújthat segítséget munkám

- 1/ BALOGH, J. I. (1938): A KŐSZEGI-HEGYSÉG PÓKFAUNÁJÁNAK ALAPVETÉSE - A KŐSZEGI MÚZEUM KÖZLEMÉNYEI, 1(7) PP. 256-262.
- 1a/ BALOGH, J. I. (1933): ADATOK A BALATON KÖRNYÉKÉNEK PÓKFAUNÁJÁHOZ (I) A MAGYAR BIOLÓGIAI KUTATÓINTÉZET I. OSZTÁLYÁNAK KÖZLEMÉNYEI 6:134-141.
- 2/ BALOGH, J. I., LOKSA, J. I. (1953): BÁTORLIGET PÓKFAUNÁJA. ARANEIDEA - IN: SZÉKES-SY, V. (ED.): BÁTORLIGET ÉLŐVILÁGA. - AKADÉMIAI KIADÓ, BUDAPEST, PP. 404-415.
- 3/ BLICK, T., SAMMOREY, T., MARTIN, D. (1993): SPINNEN AUFSAMMLUNGEN IM NSG "GROßER SCHWERIN MIT STEINHORN" (MECKLENBURG-VORPOMMERN), MIT ANMERKUNGEN ZU TETRAGNATHA REIMOSERI (SYN. EUCTA KAESTNERI), THERIDION HEMEROBIUS UND PHILODROMUS PRAEDATUS (ARANEAE) - ARACHNOL. MITT. 6. BASEL, P. 29.
- 4/ BUCAR, J. (1992): KOMENTIERTE-ARTENLISTE DER SPINNEN BÖHMENS (ARANEIDA) - ACTA UNIVERSITATIS CAROLINAE BIOLOGICA 36 PP. 383-428.
- 5/ BUCAR, J., RUZICKA, V., KURKA, A. (1995): CHECK LIST OF SPIDERS OF THE CZECH REPUBLIC-PROCEEDINGS OF THE 15TH EUROPEAN COLLOQUIUM OF ARACHNOLOGY. EDITED BY V. RUZICKA INSTITUTE OF ENTOMOLOGY, ČESKE BUDĚJOVICE, PP. 35-53.
- 6/ CHYZER, K. (1892): MAGYARORSZÁG ÚJ PÓKFAUNÁJÁRÓL. ÜBER EINE NEUE SPINNEN FAUNA UNGARNS. - MATH. TERM. TUD. ÉRT. 10(5), PP. 93-102, 108-118.
- 7/ CHYZER, K., KULCZYNSKI, L. (1891): ARANEAE HUNGARIAE-SECUNDUM COLLECTIONES A LEONE BECKER PRO PARTE PERSCRUTATAS, TOMUS I -EDITIO ACADEMIAE SCIENTIARUM HUNGARICAE, BUDAPEST, PP. 144-146.
- 8/ FUHN, I.E., OLTEAN, CL. (1970): LISTA ARANEELOR DIN R. S. ROMÂNIA - MUZEUL DE STIINTELE NATURII BACĂU STUDII SI COMUNICĂRI, PP. 157-196.
- 9/ HÄNGGI, A., STÖCKLI, E., NENTWIG, W. (1995): LEBENSÄRÄUME MITTELEUROPAISCHER SPINNEN-MISCELLANEA FAUNISTICA HELVETIAE 4 PP. 349-352.
- 10/ HEIMER, S. (1988): WUNDERBARE WELT DER SPINNEN, URANIA-VERLAG LEIPZIG, JENA, BERLIN P.
- 11/ HEIMER, S., NENTWIG, W. (1991): SPINNEN MITTELEUROPAS-VERLAG PAUL PAREY, BERLIN UND HAMBURG. PP. 58-62.

- 12/ JEDLICKOVÁ, J. (1988): SPIDERS (ARANEI) OF THE JURSKY SUR NATURE RESERVE (CZECHOSLOVAKIA). - BIOL. PRÁCE, 34. PP. 46-49.
- 13/ KOLOSVÁRY, G. (1928): ÉVI PÓKGYŰJTÉSEIM BALATONALIGÁN. - ARB. UNG. BIOL. FORSCH.-INST. 2(1) PP. 36-44.
- 14/ KOLOSVÁRY, G. (1930): ÖKOLOGISCHE UND BIOPSYCHOLOGISCHE STUDIEN ÜBER DIE SPINNENBIOSPÄRE DER GESAMTEN HALBINSEL VON Tihany. - ZEITS. MORPH. ÖKOL: TIERE 19(2-3) PP. 493-533.
- 15/ KOLOSVÁRY, G. (1931): PÓKOK ÉLETTERÉRŐL TEKINTETTEL A VÍZMENTI FAJOKRA - ARB. UNG. BIOL. FORSCH. - INS., 4 PP. 1-7.
- 16/ KOLOSVÁRY, G. (1934): DIE SPINNENBIOSPHERE DES UNGARLÄNDI-SCHEN PANNON BECKENS, II. - ACT. LIT. SCI. UNIV. HUNG. 5(1-2), ACT. BIOL. 3(1-2) PP. 11-20.
- 17/ LENDL, A. (1886): A MAGYARORSZÁGI TETRAGNATHA-FÉLÉKRŐL. (SPECIES SUB FAMILIAE TETRAGNATHINARUM FAUNAE HUNGARICAE). - MATH. TERM. TUD. KÖZLEM. 22. PP. 119-156.
- 18/ LOCKET, G. H., MILLIDGE, A. F. (1951): BRITISH SPIDERS 1, LONDON: RAY SOC. PP. 94-106.
- 19/ LOKSA, I. (1959A): QUANTITATIVE ZOOZÖNOLOGISCHE UNTERSUCHUNGEN IN DEN WALDERN DES DONAU-DELTA. - ACTA ZOOL. HUNG. 4 PP. 375-391.
- 20/ LOKSA, I. (1959B): A MEZŐFÖLD ÁLLATFÖLDRAJZI VONATKOZÁSAI, ÁLLAT VILÁGÁNAK ÉRDEKESEBB TAGJAI. - IN: ÁDÁM, MAROSI ÉS SZILÁRD: A MEZŐFÖLD TERMÉ-SZETI FÖLDRAJZA. - BUDAPEST, PP. 385-393.
- 21/ LOKSA, I. (1965): ERGEBNISSE DER ZOOLOGISCHEN FORSCHUNGEN VON DR. Z. KASZAB IN DER MONGOLEI. 41. ARANEA. - REIGHENBACHIA 7. PP. 1-32.
- 22/ LOKSA, I. (1971): ZOOZÖNOLOGISCHE UNTERSUCHUNGEN IN NÖRDLICHEN BAKONY-GEBIRGE. - ANN. UNIV. SCI. BUDAPEST, SECT. BIOL. 13. PP. 301-314.
- 23/ LOKSA, I. (1973): BODEN ZOOLOGISCHE UNTERSUCHUNGEN IN DEN ALKALI-WALDS-TEPPEN VON MARGITA, UNGARN. I. UNTERSUCHUNGEN DER ARTHROPODEN-MAKROFAUNA, NEBST BEMERKUNGEN ÜBER DIE ONISOODES-ARTEN-OPUSC. ZOOL. BUDAPEST 11 PP. 79-93.
- 23a/ LOKSA, I. (1985): PÓKOK. IN: MÓCZÁR, L. (SZERK.) ÁLLATHATÁROZÓ II. KÖTET P. 547.
- 24/ LOKSA, I. (1987): THE SPIDER FAUNA OF THE KISKUNSÁG NATIONAL PARK. - IN: MAHUNKA, S.: THE FAUNA OF THE KISKUNSÁG NATIONAL PARK 2. - AKAD. KIADÓ, BUDAPEST, PP. 335-342.

- 25/ LOKSA, I. (1991): THE SPIDER (ARANEAE) FAUNA OF THE BÁTORLIGET NATURE RESERVES (NE HUNGARY) - IN: MAHUNKA, S. (ED.): THE BÁTORLIGET NATURE RESERVES AFTER FORTY YEARS. 2. - HUNG. MAT. HIST. MUS., BUDAPEST, PP. 691-704.
- 26/ MAURER, R., HÄNGGI, A. (1990): KATALOG DER SCHWEIZERISCHEN SPINNEN. DOCUMENTA FAUNISTICA HEVETIAE 12.
- 27/ NIKOLIC, F., POLONEC, A. (1981): CATALOGUS FAUNA JUGOSAVIAE. LJUBLJANA. PP. 64-65.
- 28/ PESERINI, C. (1995): ARACHNIDA ARANEAE-CHECKLIST DELLE SPECIE DELLA FAUNA ITALIA P. 7.
- 29/ PLATEN, R., BLICK, T., BLISS, P. DROGLA, R., MALTEN, A., MARTENS, J., SACHER, P., WUNDERLICH, J. (1995): VERZEICHNIS DER SPINNENTIERE (EXCL. ACARIDA) DEUTSCHLANDS (ARACHNIDA: ARANEIDA, OPILIONIDA, PSEUDOSCORPIONIDA) - ARACHNOL. MITT. SONDERBAND 1 PP. 1-55.
- 30/ PROSZYNSKI, J., STAREGA, W. (1971): KATALOG FAUNY POLSKI-PAJAKI ARANEI PP. PP. 96-98.
- 31/ TRETZEL, E. (1952): ZUR ÖKOLOGIE DER SPINNEN (ARANEAE). AUTÖKOLOGIE DER ARTEN IN RAUM VON ERLANGEN. - SITZUNGSBER. PHYS. - MED. SOZIALG. ZU ERLANGEN, 75-77, PP. 37-53.
- 31a/ SZATMÁRY, K. (1995A): THE SPIDER (ARANEAE) FAUNA OF THE SHORE OF LAKE BALATON, HUNGARY. OPUSC. ZOOL. BUDAPEST, 27-28. 65-70.
- 32/ SZINETÁR, CS. (1992): A BÉDA-KARAPANCSA TÁJVÉDELMI KÖRZET PÓKFAUNÁJA. - DUNÁNTÚLI DOLGOZATOK TERMÉSZETTUDOMÁNYI SZERZŐI SZERKEZET 6. PP. 247-256.
- 33/ SZINETÁR, CS. (1992B): A BORONKA-MELLÉKI TÁJVÉDELMI KÖRZET PÓKFAUNÁJA. - DUNÁNTÚLI DOLGOZATOK TERMÉSZETTUDOMÁNYI SZERZŐI SZERKEZET 7. PP. 331-345.
- 34/ SZINETÁR, CS. (1995): PÓKFAUNISZTIKAI ADATOK A SZIGETKÖZ, ÉS BELSŐ-SOMOGY: (CSURGÓ) FAUNÁJÁHOZ. KÉZIRAT.
- 35/ SZINETÁR, CS. (1995): SOME DATA ON THE SPIDER FAUNA OF REEDS IN HUNGARY. I. INTERESTING FAUNISTIC DATA FROM THE REEDS OF LAKE BALATON-FOLIA ENTOMOLOGICA HUNGARICA, ROVARTANI KÖZLEMÉNYEK, XVI, PP. 205-209.
- 36/ SZINETÁR, CS. (1996): DATA TO THE ARANEAE FAUNA OF ŐRSÉG LAND PROTECTION AREA - SAVARIA (MEGJELENÉS ALATT)
- 37/ SZINETÁR, CS., SAMU, F. (1995): MAGYAR ZOOLOGUSOK KÁRPÁT-MEDENCÉVEL FOGLALKOZÓ KÖZLEMÉNYEINEK SZERZŐK SZERINTI BIBLIOGRÁFIÁJA.
- 38/ TYSCENKO, V. P. (1971): OPREDELITEL PAUKOV EUROPEISKOI TSCHASTI SSSR. PP. 202-205.

- 39/ UHL, G., SACHER, P., WEISS, I., OSWALD, ST., KRAUS, O. (1992): EUROPÄISCHE VORKOMMEN VON TETRAGNATHA SHOSHONE-VERH. NATURWISS. VER. HAMBURG (NF) 33 PP. 247-261.
- 40/ WEISS, I. (1987): ARANEELE ZONEI COLINARE DIN SUDUL TRANSILVaniei. UN COMSPECT AL DATELOR FAUNISTICE SI ECOLOGICE. ARACHNIDA: ARANEAE) - COMPLEXUL MUZEAL SIBIU-ANUAR 1., PP. 297-318.
- 41/ WIEHLE, H. (1963): DIE TIERWELT DEUTSCHLANDS UND DER ANGRENZENDEN MEERESTEILE NACH IHREN MERKMALEN UND NACH IHRER LEBENSWEISE - 49. TEIL, SPINNENTIERE ODER ARACHNOIDEA (ARANEAE), XII. TETRAGNATHIDAE - STRECKSPINNEN UND DICKKIEFER, VEB GUSTAV FISCHER VERLAG JENA, PP. 1-61.